

zaaknummer 2012 T901

Datum beslissing 10 april 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. K.A.M. van Kampen, advocaat te
's Hertogenbosch,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [naam],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Fraters van Tilburg
CMM.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 24 december 2012.

Op 22 januari 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], Algemene Overste Fraters CMM.

Op 31 januari 2012 is ter griffie een formulier "toestemming gebruik melding als steunbewijs" van de heer [naam] te [plaats] (meldingsnummer 2010-0385) ter griffie binnengekomen.

Op 27 februari 2013 is bij de griffie een brief ingekomen van mr. Van Kampen voornoemd, met twee bijlagen, te weten: een intakeverslag d.d. 18 november 2011 opgemaakt door [naam] ([instelling]) en een verklaring van mevrouw [naam] d.d. 20 februari 2013.

Op 3 maart 2013 is per e-mail een bericht van mr. Van Kampen ontvangen, met als bijlage een verklaring van [naam] d.d. 28 februari 2013.

Op 13 maart 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Kampen.

Namens de Congregatie is verschenen frater [naam] voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager stelt dat hij, toen hij in de vijfde klas (1955-1956) van de [school] in [plaats] zat, ten minste drie maal seksueel is misbruikt door aangeklaagde, de klassenleraar van klager. Klager was een eenzaam jongetje, dat bovendien slecht hoorde, waardoor hij altijd vooraan in de klas zat. Klager werd al vanaf de eerste klas vaak onheus bejegend en beschimpt door zijn onderwijzers.

In de vijfde klas organiseerde aangeklaagde filmmiddagen, waarvoor de kinderen naar een ander lokaal moesten. Dit lokaal was verduisterd. Klager zat ook in dit lokaal voorin. Tijdens het kijken naar Pa Pinkelman en tante Pollewop ging aangeklaagde op de lessenaar van klager zitten. Vervolgens schoof hij met zijn hand over de lessenaar en greep bij klager in zijn broek en onderbroek. Aangeklaagde pakte het geslachtsdeel van klager en bewoog het heen en weer, terwijl aangeklaagde zelf kreungeluiden maakte. Daarna greep aangeklaagde op dezelfde wijze het vriendje van klager, [naam], die naast hem in voorste bank zat. In de schooltijd heeft klager nooit met dit vriendje over het gebeuren gesproken.

Aangeklaagde was behalve klassenleraar ook “tuinfrater” en hij onderhield de tuin van het klooster naast de school. Aangeklaagde zocht leerlingen uit om hem bij dit werk te helpen. Ook klager werd hiervoor gevraagd. Tijdens het onkruid wieden, probeerde aangeklaagde klager mee het schuurtje in te trekken, maar klager kon zich daartegen verzetten.

Ten slotte werd klager eens meegevraagd om met aangeklaagde naar het [koor] aan de [straat] in [plaats] mee te gaan. Bij binnenkomst is klager hard weggelopen, omdat het er heel erg donker en naar was en klager het niet vertrouwde.

2.2 Klager heeft getracht steunbewijs te vergaren. Toen in 2010 het seksueel misbruik aandacht kreeg in de media, heeft klager getracht [naam] voornoemd via internet op te sporen. Dat is toen niet gelukt. Later heeft klager nog wel via contact weten te krijgen met [naam], maar deze heeft tegenover klager verklaard dat hij hier niets meer van weet en er niets mee te maken wil hebben. Dit, terwijl klager weet dat [naam] van het seksueel misbruik op de hoogte is, door eerdere uitlatingen van [naam] zelf richting klager in een café in [plaats].

Zo heeft klager in 2006 ook nog van een ander, toevallig tijdens het golfen in [plaats], vernomen dat deze was misbruikt door dezelfde aangeklaagde, onder de toevoeging dat aangeklaagde is veroordeeld, zodat klager zich geen zorgen meer hoeft te maken. In 2010 wilde deze persoon echter hierover ook niets meer verklaren. Klager is hierover teleurgesteld. Klager heeft twee verklaringen overgelegd. Uit de eerste verklaring van mevrouw [naam] voornoemd blijkt, dat zij al in de jaren negentig van klager heeft vernomen over het seksueel misbruik. Uit een tweede verklaring van mevrouw [naam] voornoemd blijkt, dat klager haar al in 1980/1981 heeft verteld, dat hij in zijn kinderjaren door zijn klassenfrater seksueel was misbruikt.

2.2 Het seksueel misbruik heeft veel invloed gehad op het latere leven van klager. De twee huwelijken van klager zijn stukgelopen en ook vele andere relaties zijn mislukt. Klager vindt het moeilijk om zich te uiten en spontaan te zijn. Klager heeft carrière gemaakt in het bankwezen, maar kreeg in de jaren 1987 en 1991 een burn-out, omdat hij al jaren op zijn tenen liep. Klager heeft vanaf 1986 regelmatig psychologische en alternatieve hulp gezocht. Zoals blijkt uit de overgelegde verklaringen van [instelling] voornoemd kwam het seksueel misbruik hierbij meerdere malen aan de orde.

2.3 Het doel van de klachtenprocedure is voor klager het verkrijgen van erkenning van de Congregatie en spijtbetuiging.

3. Inhoudelijke reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft verklaard dat klager in het voorjaar van 2010 reeds contact heeft gezocht met de congregatie en dat er op 21 mei 2010 in [plaats] een gesprek met hem heeft plaatsgevonden. De Overste heeft in dat gesprek duidelijk gemaakt, dat hij niet twijfelde aan het verhaal van klager. Mondeling heeft de Overste dan ook spijt betuigd. Over het gepleegde misbruik heeft de Overste geen concrete informatie kunnen vinden in de archieven. Het is de Overste wel bekend dat de naam van aangeklaagde voorkomt op de lijst van de Commissie Deetman. Het is de Overste echter niet bekend van wie die melding afkomstig is. Ten slotte geeft de Overste aan dat, indien de Klachtencommissie adviseert de klacht gegrond te verklaren, de congregatie zich zal conformeren aan die uitspraak.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel getuige daarvan moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3 Er zijn ongeveer achtenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.

De Klachtencommissie heeft bij haar advies het volgende in aanmerking genomen:

Klager heeft verklaard dat aangeklaagde tijdens de filmmiddagen in het verduisterde lokaal klager in de broek heeft gegrepen bij zijn geslachtsdeel en dit heen en weer heeft bewogen. Voorts heeft klager verklaard dat zulks ten minste drie maal is gebeurd. De plannen die aangeklaagde nog verder met klager had in de tuin en in het gebouw van het Kathedrale koor, zijn naar het oordeel van de Klachtencommissie reële dreigingen geweest, maar hebben door de dappere houding van klager zelf niet tot seksueel misbruik geleid.

Bij de Klachtencommissie is een andere klacht binnengekomen tegen aangeklaagde. [naam] te [plaats] heeft verklaard dat hij in de schooljaren 1950-1951 en 1951-1952 twee jaar lang door dezelfde aangeklaagde op dezelfde school werd misbruikt. [naam] werd door aangeklaagde alléén op de voorste rij geplaatst. Dit gaf gelegenheid aan aangeklaagde om naast [naam] te gaan zitten met zijn gezicht naar de klas, met zijn voeten op de zitting, zodat

hij met zijn hand tussen de broeksband kon om zijn buik te masseren, of hem alleen maar daar vast te houden, terwijl hij les- en leesbeurten gaf.

Voorts heeft klager een verklaring van mevrouw [naam] en mevrouw [naam] toegevoegd. Beide dames hebben verklaard al in respectievelijk de jaren negentig en de jaren tachtig door klager op de hoogte te zijn gesteld van het seksueel misbruik.

Ten slotte heeft klager het intakeverslag d.d. 18 november 2011 overgelegd van zijn behandelaar, [naam] van [instelling], waarin deze in de anamnese aangeeft, dat klager de positieve aandacht, die hij dacht te krijgen van de paters, er een werd van seksueel misbruik. En dat dit voor klager een traumatische ervaring is geweest.

De Klachtencommissie is van oordeel dat de verklaring van [naam] in grote lijnen, maar juist ook in specifieke details als “met de hand in de broek gaan” overeenkomen met het verhaal van klager. Deze getuigenverklaring, samen met de andere door klager overgelegde verklaringen, en de wijze waarop klager zijn verhaal aan de Klachtencommissie heeft verteld, waarbij hij een betrouwbare indruk heeft gemaakt, heeft de Klachtencommissie tot de overtuiging gebracht dat de verklaring van klager over het seksueel misbruik door aangeklaagde aannemelijk moet worden geacht.

Ten slotte blijkt uit de verklaring van de Overste dat aangeklaagde voorkomt op de lijst van de commissie Deetman en dat de Overste niet twijfelt aan de oprechtheid van het verhaal van klager.

Op grond van vorenstaande zal de Klachtencommissie dan ook adviseren om de klacht van klager gegrond te verklaren.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde hoogst kwalijk is geweest. Aangeklaagde heeft niet alleen misbruik gemaakt van zijn machtspositie en vertrouwensrelatie, maar ook van de kwetsbaarheid van klager. Klager was ten tijde van het misbruik pas elf jaar oud.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Ter vermindering van het leed dat klager is aangedaan, heeft de Overste al stappen gedaan door met klager in 2010 in een persoonlijk gesprek namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen, zoals de Overste dat daarna ook schriftelijk in zijn inhoudelijke reactie en later ter zitting heeft herhaald.

4.6 Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Fraters van Tilburg CMM de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 10 april 2013 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter,

drs. A.A.M. Oostveen en mr. P.A. Schaafsma, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van de Fraters van Tilburg CMM en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.